

A vállalatirányítási rendszerek menedzsment kérdései

Fejes Gábor

BMF ROIK
Székesfehérvár, Nagyszombati út 37.
fejesg@szivarvany.net.hu

Szöke Zsuzsanna

BMF ROIK
főiskolai hallgató

Abstract: The Regional Education and Innovation Centre of Budapest Polytechnic Institution is making research on the business application of infocommunicational techniques and technologies together with other institutions in Székesfehérvár as part of ROP 3.3.1. Project. The research takes three semesters based on the cooperation of professors and students. This study has been completed for the workshop to be held at the end of the second research semester based on the outputs of the empirical survey on company ERP systems.

1. Az ERP-ről röviden

Egy vállalatirányítási (ERP rendszer) olyan több modulból álló szoftvercsomag, amely célja és feladata összefogni a vállalat minden egyes részfolyamatait, úgy hogy a szükséges adatokat integrált módon, csak egyszer tároljuk. Egy ERP rendszer adatbázisából a megfelelő lekérdező algoritmusokkal pontos, naprakész és a vállalati döntéseket támogató adatokat lehet kiszűrni. A vállalatirányítási rendszerek moduláris felépítésűek.

A vállalati vezetésnek a megfelelő információs rendszer választásával a legfontosabb célja, a lehetséges üzleti előnyök megszerzése. Ilyenek lehetnek az integrált, rugalmasabb, automatizált és áttekinthetőbb üzleti folyamatok, a nagyobb szervezeti hatékonyság, az integráltabb szervezeti tudás, továbbá a jobban előkészített vezetői döntések.

Az ERP rendszer bevezetése az egyik legjelentősebb projekt egy társaság életében, ezért csak ezzel arányos felsővezetői támogatással lehet sikeres.

Az ERP rendszereknek menedzsment szempontból az alábbi követelményeknek kell minden körülmények között megfelelni.

- modularitás
- paramétereizhetőség
- integráltság
- interaktivitás
- szervezeti rugalmasság
- rugalmas változtathatóság
- megbízhatóság és biztonságosság
- egyszerű kezelhetőség
- szabványosság és nyitottság
- honosítottág.

Előjáróban megállapíthatjuk, hogy az ERP rendszert használó cégek többsége nem kifejezetten racionális, közgazdasági megfontolások alapján választ magának integrált rendszert.

Minden vállalkozás életében szükség van gyors és eredményes döntések meghozására, emellett szükség van a cég tevékenységét átfogó információbázisra, illetve arra, hogy ezek az adatok és módosításaik azonnal elérhetők legyenek. Erre kínál megoldást az integrált vállalatirányítási információs rendszer, amit a szakirodalomban egyre inkább ERP-ként emlegetnek.

Ma gyorsan változó világban élünk, ezért a gazdasági életben is fontos, hogy a cég vezetője naprakész információval rendelkezzen a vállalat működéséről. Ha egy vállalat a méretéhez megfelelő rendszerrel rendelkezik, akkor a vezető hamar megszerezheti azokat az információkat, amelyek szükségesek a gyors döntések meghozatalához.

Az integrált vállalatirányítási rendszerek éppúgy előnyösek a kis- és középvállalkozásoknak, mint a multinacionális cégeknek.

Elemző cégek által lefolytatott felmérésekből kiderül, hogy az éves szinten 600-800 millió forintos árbevételt elérő cégek már használják IVR-t.

Bár az ivr fejlesztő cégek között nagy a konkurencia harc, az egyes rendszerek közötti átjárhatóságot mindegyik fejlesztőnek biztosítani kell, máskülönben nem marad versenyben.

Nagy lehetőséget rejtenek a speciális ágazatokra és tevékenységekre kifejleszhető megoldások, valamint a cégek közötti információs kapcsolat fejlesztésének is nagy jövője van.

Minden cégnek szüksége van az alaprendszeren felüli rendszer modulok beszerzésére, amely a rendszer vállalathoz való specializálódását segíti elő. Egy cég háromféleképpen juthat a kiegészítésekhez. Megveheti az alaprendszer gyártójától, megvásárolhatja egy másik fejlesztőcég speciális termékét vagy saját informatikus szakembereivel kifejleszteszheti az alaprendszert kiegészítő programcsomagot. Az, hogy a három lehetőség közül mikor melyiket érdemes választani, különböző megfontolások befolyásolhatják.

Európában és Magyarországon a legelterjedtebb a német fejlesztésű SAP rendszer, de elterjedt még az egyesült államokbeli Oracle és a magyar fejlesztésű Infosys. Ezeket elsősorban nagyvállalatokra fejlesztették, de mindegyik kínál a kisebb vállalkozásoknak is IVR-t.

Az általánosan alkalmazható ivr-ek olyan felépítésűek, hogy az esetleges későbbi változtatások könnyen átvezethetők legyenek a rendszerben. Nemcsak a jogszabály változtatásokat kell követni, hanem a vállalkozás bővülő tevékenységét is be kell építeni a rendszerbe.

A speciális ágazatokra, illetve tevékenységekre kialakított megoldások fejlesztésében nagy lehetőségek rejlenek. Azok a fejlesztők kerülhetnek előnybe, akik figyelembe veszik a cégek fejlődési irányát, illetve a bővítési lehetőségeket és ennek megfelelően alakítják ki szoftvercsomagjaikat. Nagy jövője van továbbá a cégek közötti elektronikus információs kapcsolat fejlesztésének, ehhez azonban naprakészen működő ivr rendszerre van szükség.

2. Az ivr szoftverek elterjedtsége

Az utóbbi években pályázat útján EU forrásból támogatást lehetett szerezni a kis- és középvállalkozások ivr beruházásai projektértékének 50%-ára. Ez a lehetőség elősegítette az ivr szoftverek elterjedését. A támogatási korlát miatt azonban a kisebb cégek nem tudnak felzárkózni. További hátrány még, hogy a pályázati kiírás nem tesz különbséget az eltérő tevékenységet folytató cégek között.

Magyarországon az ERP rendszereknek három célcsoportja létezik: a nagy cégek (az ún. top 200), a pénzügyi vállalkozások és az állami költségvetési intézmények.

A nagy cégek az utóbbi időben jutottak abba a helyzetbe, hogy nagy számban igényeljenek ivr szoftvercsomagokat, így előreláthatólag ez a piac nő majd a legdinamikusabban.

A cégek többsége akkor vásárol ivr szoftvercsomagot, amikor olyan megoldást keres, amivel a cég hatékonyságát növelni, a költségeket csökkenteni, és a szervezettséget, naprakészséget biztosítani tudja. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a cégek elsősorban méretük alapján választanak maguknak rendszert, emellett figyelembe veszik azt is, hogy a szoftvernek legyen kelet-

európai és magyar képviselője, hogy az esetlegesen felmerülő problémák könnyebben orvosolhatók legyenek.

Egy cég informatikáját az ivr rendszerek körülbelül 80%-ban fedik le. A fennmaradó 20%-ban kell megoldani az irodai, levelezési és internetes feladatokat. Egy rendszer kiválasztásánál egyre nagyobb szerephez jut ez a 20%, különös tekintettel az Internet adta lehetőségekre.

3. Az előző félévben folytatott kérdőíves felmérés eredménye

90 kiküldött kérdőívből 12 érkezett vissza. Azaz a kérdőívek alig több, mint 10%-a, ami elég kevés.

A vállalatok 75%-a az ipari szektorban tevékenykedik.

A megkérdezett cégek 58%-a használ ERP szoftvert.

A bevezetés átlagos költsége 104 M Ft.

Az ERP rendszer bevezetése a cégek 67%-ánál valamilyen átszervezéssel járt.

A rendszer bevezetése előtt a felmérésben résztvevő cégek 100%-ánál működött valamilyen vállalati irányítási rendszert segítő szoftver.

Az esetek többségében (83%) a tervezett bevezetési idő tartható volt.

Legnagyobb arányban az SAP szoftver került bevezetésre, a további szoftvereket (Navision, Oracle, B2, Movex) körülbelül azonos százalékban (~14%) vezették be.

A szoftver bevezetése elsősorban az adatbázis naprakészségének növekedését és a vezetők növekvő informáltságát biztosította. Előnyei még az átláthatóság, tervezhetőség, szorosabb szállítói és vevői kapcsolatok, csökkenő adminisztráció és ezek költségei. További szempontok, amiért bevezették a rendszert: korábbi sziget rendszerek egységes platform alá integrálása; gyorsabb, szelektáltabb információáramlás; munkafolyamatok összevonása; csapatmunka javítása, tevékenységek egységbe foglalása; gyorsabb folyamatok, munkaerő optimalizálás.

A cégek 83%-a elégedett volt a bevezetéssel, a szoftvertől azt kapta, amit várt. A tanácsadóval a cégek kicsivel több, mint a fele (57%) volt elégedett. A rendszer bevezetése óta a vállalatok 86%-ánál javult a szervezeti hatékonyság.

A rendszer bevezetésének negatív hatása volt a növekvő üzemeltetési költségek, a rendszer jellegéből fakadó rugalmatlanság, a képzési igény növekedése, az alkalmazottak ellenállása, valamint az, hogy a rendszer nem minden esetben kínál optimális megoldást.

A cégek túlnyomó többsége az adatbázis naprakészségének növekedése miatt tartja fontosnak az ERP rendszer bevezetését. Fő okok még a növekvő vezetői informáltság, a csökkenő adminisztráció és a csökkenő készletek.

A vállalatok 40%-a a márkanév alapján döntött arról, hogy melyik ERP rendszer kerüljön bevezetésre. 20-20-20% pedig a költségek, a felkínált funkciók és a szakértői befolyás alapján.

Operációs rendszerek tekintetében a megkérdezettek jelentős többsége használja a Microsoft operációs rendszereinek valamelyik verzióját, a legtöbben a Win XP-t. A válaszadók igen kis hányada jelölte meg a Linux-ot, illetve Unix-ot, mint operációs rendszert.

Azok a cégek, akik nem használnak ERP szoftvert, 67%-uk tervezi ERP szoftver bevezetését. Ezek a cégek jelenleg is használnak vállalatirányítást segítő szoftvereket: 25%-uk könyvelő, 20%-uk számlázó, 15%-uk raktári nyilvántartó, 15%-uk munkaidő nyilvántartó, 10%-uk CAD-CAM és 15%-uk egyéb szoftvereket.

Felhasznált irodalom

- [1] Bógel György, Forgács András: Informatikai beruházás-üzleti megtérülés
- [2] Scientific Letters of the University of Zilina, 2007/3, pp. 68-70, ISSN 1335-4205 Competency or Duty? – Methods of Selection in Practice - Communications -